Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător: Violeta Gîrleanu
Dosarul nr. 2a-264/25 (2-24031361-02-2a-23012025)

D E C I Z I E

7 octombrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Constantin Roșca
Grefier: Lilia Bulbocean

examinând în şedinţă de judecată publică, desfășurată în limba română, cererea de apel declarată de către Ministerul Justiției al R.Moldova și cererea de apel declarată de către Ureche Alexandru și Ureche Lilia împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ureche Lilia și Ureche Alexandru, împotriva Ministerului Justiției al R.Moldova, intervenienți accesorii Consiliul și Primăria muncipiului ***** și executorul judecătoresc Gurgurov Rodica cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, precum și repararea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

Circumstanțele cauzei:

1. La 20 martie 2024 a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de Ureche Lilia și Ureche Alexandru împotriva Ministerului Justiției al R.Moldova, intervenienți accesorii Consiliul și Primăria muncipiului ***** și executorul judecătoresc Gurgurov Rodica cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, precum și repararea prejudiciului moral.

2. În motivarea acțiunii au invocat că la data de 12.05.2009 Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a admis recursul în dosarul nr.3r-205/09 ca întemeiat și a casat hotărârea instanței de contencios administrativ a Judecătoriei Hâncești din data de 03.03.2009 ca ilegală, pronunțând o nouă hotărâre, prin care acțiunea familiei sale: Ureche Alexandru și Ureche Lilia a fost admisă integral ca întemeiată, obligând Consiliul orășenesc Hâncești și Primăria orașului Hâncești să-i asigure cu spațiu locativ conform normelor locativ - sanitare și conform componenței familiei la momentul executării hotărârii nominalizate.

La data de 17.08.2009, Oficiul de Executare Hâncești prin încheiere a dispus executarea titlului executoriu nr.3CA-19 emis de către Judecătoria Hâncești la data de 12.05.2009 privind obligarea Primăriei orașului Hâncești și Consiliul orășenesc Hâncești să îi asigure cu spațiu locativ.

Susține că prin comunicarea 02/1-24 nr.810 din data de 07.10.2009, primarul orașului Hâncești, Alexandru Botnari, a relevat executorului judecătoresc despre luarea de cunoștință a titlului executoriu nr. 3CA -19, asumându-și responsabilitatea că hotărârea va fi executată după pronunțarea definitivă a instanței judecătorești (deși titlul executoriu a fost emis în baza hotărârii definitive).

La data de 02.06.2010, ulterior la data de 29.02.2012, au solicitat de la Oficiul de executare Hâncești și, respectiv, de la primarul orașului Hâncești, de a fi informați despre măsurile întreprinse întru executarea titlului executoriu, însă, răspuns nu au primit. Ca consecință, s-au adresat împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu o cerere de chemare în judecată privind constatarea încălcării dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 01.03.2013, cererea a fost admisă, fiind constatată încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, s-a dispus încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în favoarea lui Alexandru Ureche și a Liliei Ureche a sumei de 39 500 euro cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 5000 euro cu titlu de prejudiciu moral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.05.2013, a fost admis apelul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, s-a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01.03.2013 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a încasat în beneficiul reclamanților suma de 28 800 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretențiile fiind respinse.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20.11.2013, s-a respins recursul declarat de Lilia Ureche și Alexandru Ureche și s-a admis recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind modificată decizia contestată în partea sumei prejudiciului moral încasat de la suma de 28 800 lei la suma de 10000 lei.

Ulterior, nefiind asigurați în continuare cu spațiu locativ, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din data de 26.01.2017, s-a recunoscut încălcarea dreptului Liliei Ureche și a lui Alexandru Ureche la executarea în termen rezonabil a deciziei din data de 12.05.2009 a Curții de Apel Chișinău, în perioada 20.11.2013 – 23.11.2016, încasându-se din bugetul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Liliei Ureche și a lui Alexandru Ureche despăgubirea pentru prejudiciul moral cauzat

prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în suma de 10 000 lei pentru fiecare, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.05.2017, au fost respinse apelurile declarate de Lilia Ureche, Alexandru Ureche și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26.01.2017.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că încălcarea termenului rezonabil de executare a deciziei din data de 12.05.2009 a Curții de Apel Chișinău continuă, respectiv este întemeiată pretenția Liliei Ureche și a lui Alexandru Ureche cu privire la încasarea prejudiciului moral, iar temeiuri de majorare a cuantumului acestuia nu au fost constatate.

Prin decizia Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31.10.2018, s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Lilia Ureche și Alexandru Ureche, precum și recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Susține că procedura de executare a deciziei irevocabile de obligare a autorităților de a acorda o locuință durează deja de 15 ani. Lipsa fondurilor sau a spațiului locativ alternativ în calitate de scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești nu pot fi invocate.

Specifică că Curtea Supremă de Justiție le-a acordat inițial doar 5000 lei ambilor, iar ulterior a câte 10 000 lei fiecare (mult inferioară celei acordate de către Curte în cazuri similare), această circumstanță, în sine, reprezintă un rezultat vădit nerezonabil în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența Curții.

Or, potrivit Recomandării nr.6 privind satisfacția echitabilă în cazurile de neexecutare, a) violarea art.6 CEDO -1000-7000 euro, echivalentul în lei moldovenești, b) violarea art.1 Protocol 1 CEDO - 1000 -6000 euro, echivalentul în lei moldovenești.

Consideră că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța de judecată urmează să țină cont de impactul neexecutării și consecințele aduse, precum și de faptul că a avut de pierdut în plan social și familial, or, activând în organele afacerilor interne și procuratură un timp îndelungat (Ureche Alexandru din anul 1993 în organele MAI și Ureche Lilia din 02.12.1996 în Procuratura Hâncești), timp în care nu s-au bucurat de garanțiile acordate de Legea cu privire la poliție și Legea cu privire la procuratură, familia fiind lipsită de o locuință sigură. Iar prin încasarea prejudiciului moral a sumelor ridicole, instanțele naționale apără interesele financiare ale statului, lezând în continuare drepturile omului și a copilului, cauzându-le incontinuu stres și frustrare ca rezultat al executării întârziate a hotărârii judecătorești.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 08 noiembrie 2024 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Ureche Alexandru, Ureche Lilia și s-a constatat încălcarea dreptului lui Ureche Alexandru și Ureche Lilia la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curți de Apel Chișinău din 12.05.2009 pe perioada ianuarie 2017 – noiembrie 2024.

Prin aceiași hotărâre s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Ureche Alexandru prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei (cincizeci mii) lei.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul Liliei Ureche, prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei (cincizeci mii) lei. În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Ureche Alexandru și Ureche Lilia, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelanților:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 noiembrie 2024, reprezentantul Ministerului Justiției al R.Moldova, Constantin Cachița la data de 18 noiembrie 2024, a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată înaintată de Alexandru și Lilia Ureche, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Iar, la 05 decembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 08 noiembrie 2024 au înaintat și apelanții Lilia și Alexandru Urecehe, solicitând admiterea apelului, modificarea hotărârii instanței de fond, cu dispunerea încasării din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiului familiei Ureche Alexandru și Lilia despăgubirea pentru prejudiciul moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești a câte 100 000 lei pentru fiecare.

Argumentele apelanților:

În argumentarea cererii de apel, reprezentantul Ministerului Justiției al R.Moldova, Constantin Cachița a invocat că instanța de fond a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și nu a luat în considerație pertinența dispunerii încasării în beneficiul lui Ureche Alexandru a sumei de 50 000 lei și a lui Ureche Lilia a sumei de 50 000 lei pentru neexecutarea hotărârii Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău pentru perioada ianuarie 2017-noiembrie 2024.

Astfel, consideră că instanța de fond nejustificat a dispus încasarea din contul bugetului de stat a acestui prejudiciu, în condițiile în care pricina nu a fost examinată sub toate aspectele, fiind dată o apreciere incorectă probelor prezentate.

Or, *conform raportului prezentat de către Executorul Judecătoresc Rodica Gurgurov, urmează că:*

*- La solicitarea din data de 08.07.2024 cu nr. 09/6371, în biroul executorului judecătoresc Rodica Gurgurov, se menține procedura de executare intentată în baza documentului executoriu nr.3CA-19/09 din 12.05.2009, emis de Judecătoria ***** privind obligarea Consiliul orășenesc ***** și Primăria ***** să asigure cu spațiul locativ-sanitare și componența familiei la momentul executării hotărârii respective.*

*- Procedura de executare a fost intentată la data de 05.03.2015 la cererea creditorului urmăritor, încheierea de intentare a fost expediată debitorului, fiindu-i acordat termen de 10 zile să execute documentul executoriu. Nerecepționând nici un răspuns pozitiv și nici negativ la data de 30.05.2015 în adresa debitorului Consiliul orășenesc ***** și a primarului de ***** A. Botnari i-a fost expediată o somație, prin care debitorului i s-a acordat repetat încă 10 zile spre executare. La fel, nici la această somație nu s-a primit nici un răspuns. La data de 22.04.2015, 17.05.2015, 24.11.2015, 13.06.2016, 11.12.2017, 29.10.2018, 25.03.2019, 07.08.2019. 25.09.2019, 20.12.2019, 12.03.2020 de către executorul judecătoresc a fost expediate solicitări în scris cu indicarea de a fi informați imediat referitor la măsurile întreprinse.*

*- Cu regularitate cînd se convoca ședințele Consiliul Orășenesc ***** au fost expediate somații cu solicitări de a informa referitor la modalitățile întreprinse în vederea executării hotărârii de judecată. După fiecare somație executorul primea răspuns precum că hotărârea nu poate fi executată deoarece autoritatea-administrativ teritorială de nivelul I nu dispune de spații locative.*

- La fel, în cadrul procedurii de executare s-a încercat de a discuta cu părțile referitor la găsirea unei modalități de executare a hotărârii judecătorești nr.3CA-19/09 din 12.05.2009. Li s-a propus ca o alternativă de a înainta un demers în instanță de judecată privind schimbarea modului de executare. Nici una dintre părți nu au întreprins nici o măsură concretă în vederea executării documentului respectiv, astfel prin inacțiunile sale au demonstrat o pasivitate totală cât debitorul atât și creditorul în executarea hotărârii judecătorești.

Astfel, susține că în situația din speță nu se poate spune că nu s-au întreprins măsurile necesare și posibile în vederea executării documentului executoriu vizat, or, executorul judecătoresc a depus toată diligența și voința întru executarea titlului executoriu, în beneficiul creditorului, reacționând imediat la toate solicitările reclamantului și în acest sens nu îi poate fi imputată tergiversarea executării.

Inter alia, subliniază că rolul creditorului în cadrul procedurii de executare nu se rezumă numai de a înainta documentul executoriu spre executare silită și de a solicita urgentarea executării dar, în conformitate cu prevederile art. 44 alin.(5)

din Codul de Executare, mai este și în a acorda executorului judecătoresc sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop.

Subsecvent, în prezența circumstanțelor actuale ce împiedică definitivarea executării documentului executoriu, cât și în baza informațiilor relevate în cadrul raportului motivat, reține că de către autoritatea responsabilă de executare a hotărârii judecătorești au fost întreprinse toate măsurile ce puteau fi în mod rațional întreprinse pentru a executarea documentul executoriu vizat. Prin urmare, subliniază că autoritatea învestită cu funcții de executare a hotărârii judecătorești a reacționat în mod corespunzător la cererea părții interesate.

Astfel, în procesul identificării unor soluții de alternativă, în mod firesc se atestă o prolongație a executării documentului executoriu vizat. Totodată, în contextul în care se examinează diligența și pertinența acțiunilor organelor de executare, nu putem vorbi despre neîntreprinderea tuturor măsurilor posibile de către executorul judecătoresc.

În context, menționează că Ministerul Justiției a recepționat și răspunsul cu nr. 02/1-37/829 din 15.07.2024 a Primăriei *****, care menționează că „*...Primăria *****, în limita atribuțiilor funcționale, din momentul când titlul executoriu a fost prezentat executorului judecătoresc spre executare silită, nu este în drept să întocmească rapoarte privind modul de respectare a termenului rezonabil la executarea în termen a hotărârii.” Totodată la data de 23.07.2024, Primăria ***** a expediat dosarul administrativ și alte acte pertinente la solicitarea Ministerului Justiției pe cauza Alexandru URECHE și Lilia URECHE”.*

Suplimentar susține că atât executorul judecătoresc, cât și Primăria or. ***** nu au negat potențialitatea executării în viitor a respectivului document executoriu, reiterând că în prezent fiind constatate anumite circumstanțe ce împiedică executarea propriu-zisă. Responsabilitatea statului nu se extinde dincolo de procedura de executare, iar sarcina autorităților naționale în asemenea cauze este de a pune la dispoziția creditorului un mecanism (organele de executare, executori judecătorești), dar nu de a se substitui debitorul și a achita anumite sume adjudecate.

În contextul celor expuse susține, că instanța de drept comun a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a dat-o apreciere greșită a dovezilor administrate, aplicând eronat normele dreptului material și drept urmare a emis o hotărâre netemeinică și ilegală, în partea admiterii parțiale a acțiunii la data de 8 noiembrie 2024.

Apelanții Alexandru și Lilia Ureche în motivarea cererii de apel au reiterat cele menționate în cererea de chemare în judecată, suplimentar, invocând că stabilirea prejudiciului moral de către instanța de judecată a câte 50 000 lei pentru

fiecare reclamant nu este proporțională cu situația în care cetățenii își permit un concediu anual de odihnă la suma această sau o intervenție în cosmetologie de dragul frumosului și nu necesară; deci, va condiționa în continuare neexecutarea hotărârii de judecată.

Astfel, sumele achitate anterior ca prejudiciu moral de 2500 lei ambilor reclamanți și a câte 10 000 lei, Curtea a notat în speța analogică că această circumstanță, în sine, reprezintă un rezultat vădit nerezonabil în conformitate cu criteriile stabilite în jurisprudența sa.

Termenul de declarare a apelurilor:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.*

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 08 noiembrie 2024, iar, cererea de apel înaintată de reprezentantul Ministerului Justiției al R.Moldova, Constantin Cachița a fost depusă la 18 noiembrie 2024 și cea a apelanților Alexandru și Lilia Ureche a fost depusă la 05 decembrie 2024, Colegiul judiciar constată că acestea au fost declarate în termen.

Poziția părților în apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, apelanții Alexandru și Lilia Ureche, fiind legal citați nu s-au prezentat, însă la data de 13 mai 2025, prin intermediul poștei electronice au înaintat cerere, prin care au solicitat examinarea cauzei în lipsă, cererea fiind admisă de către instanța de apel.

În ședința de judecată, atât reprezentantul apelantului Ministerului Justiției al R.Moldova, cât și intimații Primăria mun. Chișinău și executorul judecătoresc, Rodica Gurgurov nu s-au prezentat, procedura de citare legală, fiind respectată, motiv, pentru care, instanța de apel a considerat posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa acestora. Or, în conformitate cu art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, Colegiul civil consideră că apelul declarat de apelanții Alexandru și Lilia Ureche urmează a fi respins, iar, apelul declarată de Ministerul Justiției, urmează a fi admis cu modificarea hotărârii primei instanțe, din următoarele motive:

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *,instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces".*

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a), b) Cod de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe, precum și să admită apelul şi să modifice hotărîrea primei instanţe".*

Conform art. 386 alin. (1) lit.c) Cod de procedură civilă *„hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei".*

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*".

Conform art. 130 Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare*

probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei".

În temeiul art. 240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanță judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Din probatoriul administrat în prezenta speță, Colegiul atestă că prin decizia Colegiului civil al Curții de Apel Chișinău din 12.05.2009, a fost casată hotărârea Judecătoriei raionului ***** din 03.03.2009 fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care Consiliul orășenesc ***** și Primăria or.***** au fost obligați de a asigura reclamanții Alexandru Ureche și Lilia Ureche cu spațiu locativ, (f.d.11-12).

Prin încheierea executorului judecătoresc al Oficiului de Executare Hâncești al DE MJ, Virginia Barcari din 17.08.2009, a fost primit spre executare titlul executoriu nr.3CA-19 din 12.05.2009, emis de Judecătoria Hâncești, fiind intentată procedura de executare și acordat termen de 15 zile de executare benevolă a cerințelor documentului executoriu, (f.d.13).

La data de 28.11.2012, reclamanții Alexandru Ureche și Lilia Ureche s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01.03.2013, cererea înaintată de reclamanții Alexandru Ureche și Lilia Ureche a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea termenului rezonabil de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău nr.3r-209/09 din 12.05.2009 și dispusă încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Alexandru Ureche și a Liliei Ureche a sumei de 39 500 euro cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 5 000 euro cu titlu de prejudiciu moral, (f.d.15-19).

Iar, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15.05.2013, a fost casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01.03.2013, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care s-a încasat în beneficiul reclamanților Alexandru Ureche și Liliei Ureche suma de 28 800 lei cu titlu de prejudiciu moral în legătură cu neexecutarea în termen a hotărârii irevocabile pe perioada 17.08.2009 - 16.07.2012, în rest cerințele fiind respinse ca neîntemeiate, (f.d.22).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 20.11.2013, s-a respins recursul declarat de Lilia Ureche și Alexandru Ureche și s-a admis recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, decizia contestată fiind modificată în partea sumei prejudiciului moral încasat, prin micșorarea acestuia de la suma de 28800 lei la suma de 10 000 lei, (f.d.21-27).

La data de 23.11.2016, reclamanții Alexandru Ureche și Lilia Ureche s-au adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26.01.2017, a fost constatată încălcarea dreptului Liliei Ureche și a lui Alexandru Ureche la executarea în termen rezonabil a deciziei Curții de Apel Chișinău din 12.05.2009, în perioada 20.11.2013 – 23.11.2016, fiind dispusă încasarea din bugetul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul Liliei Ureche și a lui Alexandru Ureche, despăgubirea pentru prejudiciul moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în sumă de 10 000 lei pentru fiecare, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată, (f.d.28-30).

În contextul celor relevate, Colegiul constată că anterior au fost emise două hotărâri judecătorești irevocabile referitor la constatarea încălcării dreptului reclamanților Lilia Ureche și Alexandru Ureche la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 12.05.2009.

Totodată, din data ultimei hotărâri judecătorești din 26.01.2017, s-au efectuat următoarele acțiuni.

Prin încheierea executorului judecătoresc Gurgurov Rodica nr.148-139/2017 din 22.09.2017, a fost asigurată executarea documentului executoriu nr.3CA-19/09 din 12.05.2009, prin aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, precum și pe mijloacele bănești ale debitorilor Primăria și Consiliul ***** în limita sumei urmărite, (f.d.87).

Ulterior, de către executorul judecătoresc Gurgurov Rodica au fost expediate mai multe somații în adresa Primăriei și Consiliul or. ***** cu privire la informarea despre executarea sau întreprinderea măsurilor referitoare la executarea documentului executoriu nr.3CA-19/09 din 12.05.2009, emis de Judecătoria raionului *****, (f.d.89, 91-92, 94-95, 97, 99, 101).

Prin răspunsurile formulate de către Primăria or.*****, executorul judecătoresc Rodica Gurgurov a fost informat despre măsurile întreprinse privind executarea documentului executoriu nr.3CA-19/09 din 12.05.2009, emis de Judecătoria raionului *****, (f.d.88, 90, 93, 96, 98, 100, 102, 107-108).

La data de 26.02.2018, de către executorul judecătoresc Gurgurov Rodica a fost înaintat Judecătoriei *****, demers privind stabilirea modului și ordinii de executare a hotărârii judecătorești nr.3CA-19/09 din 12.05.2009, (f.d.110).

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 16.08.2018, demersul executorului judecătoresc Gurgurov Rodica privind stabilirea modului și ordinii de executare a hotărârii judecătorești nr.3CA-19/09 din 12.05.2009 a fost respins ca neîntemeiat, (f.d.111-114).

Iar, prin încheierea executorului judecătoresc Gurgurov Rodica nr.148-81/2019 din 12.10.2020, a fost aplicat sechestru pe bunurile mobile și imobile, precum și pe mijloacele bănești ale debitorului Primăria *****, în vederea executării documentului executoriu nr.3CA19/09 din 12.05.2009, (f.d.106).

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 09.07.2021, a fost respinsă contestația depusă de Primăria ***** privind anularea încheierii nr.148-81/2019 din 12.10.2020, emisă de executorul judecătoresc Gurgurov Rodica privind asigurarea executării.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08.11.2021, a fost casată încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 09.07.2021, fiind emisă o nouă încheiere prin care a fost admisă contestația înaintată de Primăria *****, cu anularea încheierii nr.148-81/2019 din 12.10.2020 privind asigurarea executării, emisă de executorul judecătoresc Gurgurov Rodica, (f.d.135-138).

La data de 21.01.2021, de către executorul judecătoresc Gurgurov Rodica a fost înaintat în Judecătoria *****, demers privind explicarea și schimbarea modului de executare a hotărârii judecătorești nr.3CA-19/09 din 12.05.2009.

Prin încheierea Judecătoriei ***** (sediul Central) din 23.08.2021, demersul executorului judecătoresc Gurgurov Rodica privind explicarea hotărârii și stabilirea modului și ordinii de executare a hotărârii judecătorești nr.3CA-19/09 din 12.05.2009, a fost respins ca neîntemeiat, (f.d.115-122)

Deoarece, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2009 nu a fost executată, la 20 martie 2024, Alexandru Ureche și Lilia Ureche au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul Consiliul și Primăria municipiului ***** și executorul judecătoresc Gurgurov Rodica, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului reclamanților Alexandru Ureche și Lilia Ureche la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 mai 2009 a Curţii de Apel Chișinău şi încasarea în beneficiul reclamanților Alexandru Ureche și Lilia Ureche de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei pentru fiecare.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, instanța a ajuns la concluzia admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, cu constatarea faptului încălcării dreptului lui Ureche Alexandru și Ureche Lilia la executare în termen rezonabil a hotărârii Curţii de Apel Chișinău din 12.05.2009 pentru perioada ianuarie 2017-noiembrie 2024 şi încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Alexandru Ureche prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei și în beneficiul lui Ureche Lilia prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei. În rest, s-au respins cerințele reclamanților, ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței, împotriva acesteia au declarat apel Alexandru Ureche și Lilia Ureche, şi Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în cererile de apel, Curtea de Apel Centru constată că prima instanță corect a conchis referitor la faptul că în speță sunt aplicabile prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, însă nejustificat a stabilit suma adjudecată cu titlu de prejudiciu moral.

În sensul art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*

Potrivit art. 9 Cod de procedură civilă, *instanţei judecătoreşti îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sunt stabilite de prezentul cod şi de alte legi. Instanţa judecătorească explică participanților la proces drepturile şi obligațiile lor procesuale, preîntâmpină asupra urmărilor pe care le poate implica exercitarea sau neexercitarea actului procesual, le acordă sprijin în exercitarea drepturilor, ordonă, la solicitarea părţilor şi altor participanți la proces, prezentarea de probe care să contribuie la adoptarea unei hotărâri legale şi întemeiate, conduce dezbaterile judiciare, informează părțile despre posibilitatea inițierii procesului de mediere şi ia orice alte măsuri necesare bunei desfăşurări a procesului, pune în discuția părţilor şi altor participanți la proces orice împrejurare de fapt sau de drept, efectuează alte acţiuni prevăzute de lege.*

Articolul 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că *participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmăreşte tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.*

Conform art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.*

În temeiul art. 70 alin. (1) Cod de executare, *documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului şi conduita executorului judecătoresc.*

În acord cu prevederile art. 373 alin. (1) şi (2) din Codul de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În*

limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În accepțiunea art. 2 alin. (1)-(4), (6) şi (7) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, *orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant). Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant. Organul care reprezintă statul în instanţă de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiţiei.*

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2) din aceeași lege, *aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor*

Omului. În interpretarea articolului 6, executarea unei hotărâri judecătoreşti trebuie privită ca parte integrantă a unui „proces”.

În cauza CtEDO (Immobiliare Saffi vs Italia, § 74) Curtea a menționat că, chiar dacă putem admite că statele contractante, în anumite circumstanțe excepționale, în limitele marjei de apreciere care le este oferită de convenție în materia reglementării folosirii bunurilor, pot interveni într-o procedură de executare a unei hotărâri judecătoreşti, o asemenea intervenție nu poate avea ca efect împiedicarea, invalidarea sau întârzierea executării cu atât mai mult acestea nu pot repune în discuție problema fondului acestei hotărâri.

În cauzele CtEDO Koltsov v. Russia, nr.41304/02, §16, Petrushko v. Russia, nr.36494/02, §18, 24 februarie 2005 şi Metaxas v. Greece, nr.8415/02, §19 este menționat că unei persoane care a obținut o hotărâre judecătorească executorie împotriva statului, ca urmare a soluționării litigiului în favoarea sa, nu i se poate cere să recurgă la proceduri de executare pentru a obține executarea acesteia.

În cauza Prodan contra Moldovei (par. 53) Curtea a menționat că o autoritate statală nu poate invoca lipsa fondurilor sau lipsa locuințelor pentru a motiva neexecutarea unei hotărâri judecătoreşti.

În cauzele CtEDO, Josan contra Moldovei, §18, Mazepa contra Moldovei, § 42, Holomiov contra Moldovei, § 137 este menționat că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanţelor cauzei şi cu referință la următoarele criterii de apreciere complexitatea cauzei, comportamentul părţilor care include aprecierea comportamentului reclamantului şi a autorităţilor, şi miza (interesul) pentru reclamant.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că Alexandru Urevhe și Lilia Ureche începând cu 12 mai 2009 au obținut dreptul de a primi de la Consiliul or. ***** spațiu locativ potrivit normelor în vigoare, or, până în prezent, chiar dacă au fost întreprinse nenumărate acţiuni de executorul judecătoresc pentru executarea documentului executoriu, hotărârea judecătorească nu a fost executată.

Motivul, invocat de autoritatea publică locală, pentru care nu se execută hotărârea instanţei de judecată, este lipsa spațiului locativ liber în or. *****, în vederea executării hotărârilor judecătoreşti privind asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

Raportând prevederile normelor sus enunțate la circumstanțele cauzei care guvernează spața, Colegiul consideră că întemeiat prima instanţă a apreciat că neexecutarea continuă a hotărârii emise de Curtea de Apel la 12 mai 2009, inclusiv în perioada ianuarie 2017 –noiembrie 2024, constituie o încălcare a dreptului lui Alexandru și Lilia Ureche la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi prezintă o violare a dreptului subiectiv al acestora, garantat de art. 6 par. (1) CEDO.

De altfel, încălcarea drepturilor reclamantului garantate de art. 6 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale a fost constatată şi prin altă hotărâri emise pe marginea acțiunilor înaintate de către Alexandru și Lilia Ureche împotriva Ministerului Justiţiei, având obiect similar repararea prejudiciului, în condiţiile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, ca urmare a neexecutării aceleași hotărâri judecătorești.

Or, nici după emiterea hotărârilor judecătorești vizate nu a fost executată hotărârea judecătorească din 12 mai 2009, din același motiv, lipsă a spațiului locativ liber în or. ***** în vederea executării tuturor hotărârilor instanțelor de judecată privind asigurarea cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

Așadar, neexecutarea hotărârii judecătoreşti, nu poate fi imputată reclamanților, dar, debitorului, Consiliul or ***** care nu a întreprins măsurile necesare pentru a asigura executarea hotărârii judecătoreşti în termenul stabilit de lege.

În sprijinul acestei concluzii vine şi jurisprudenţa CEDO în cazul Grițco versus Moldova, în care Curtea reamintește că dreptul la o instanţă, garantat de articolul 6 §1, ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă şi obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părţi.

În același timp, executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanţă trebuie privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 (a se vedea Hornsby versus Greece, hotărâre din 19 martie 1997, Reports1997-11, p.510, §40, şi Burdov versus Russia, mr.59498/00, §34, 7 mai 2002).

Prin urmare, Alexandru și Lilia Ureche contrar alegațiilor Ministerului Justiției sunt îndreptățiți să pretindă constatarea încălcării dreptului la neexecutare a hotărârii judecătoreşti sus indicate în termen rezonabil şi să ceară repararea prejudiciului cauzat, astfel.

Conform art. 4 alin. (1)-(3) şi (5) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătoreşti prezintă Ministerului Justiției un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar.*

Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conține: numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorităţii implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorităţii responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti; date despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; date despre acţiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil. Categoriile de litigii menţionate se examinează în instanţă de judecată în conformitate cu normele legislaţiei procesuale civile, ținându-se cont de particularitățile prevăzute de prezenta lege.

Totodată, art. 5 alin. (1) şi (2) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, indică că *în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată. La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.*

Potrivit art. 2036 din Codul civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității şi în alte cazuri prevăzute de lege. Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în*

care a fost stabilit printr-o tranzacţie sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

În acord cu prevederile art. 2037 din Codul civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului.*

Prin urmare, la aprecierea cuantumului compensației pentru prejudiciu moral, instanţele de judecată trebuie să țină cont de comportamentul părţilor, importanța procesului pentru reclamant, precum şi de durata neexecutării hotărârii judecătoreşti, fiind apreciat ce a pierdut persoana pe plan fizic, psihic, social, profesional şi familial, atât la moment, cât şi pentru viitor.

Caracterul şi gravitatea suferinţelor psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luând în considerare circumstanțe în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va acorda o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în considerație toate particularitățile cauzei.

Despăgubirea acordată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în legătură cu daunele morale este menită să furnizeze o compensație financiară pentru un prejudiciu moral, cum ar fi suferințe fizice sau psihice. Dacă se stabilește existența unor astfel de daune şi în cazul în care Curtea consideră că este necesară o compensație bănească, ea va face o evaluare pe o bază echitabilă, luând în considerare standardele care decurg din jurisprudenţa sa.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că prima instanță a stabilit corect raportul juridic, normele aplicabile și natura drepturilor încălcate, însă cuantumul prejudiciului moral nu a fost determinat în conformitate cu jurisprudența națională și criteriile relevante.

Pentru repararea prejudiciului cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a unei hotărâri, instanțele trebuie să aplice criteriile din art. 6 § 1 CEDO și jurisprudența CtEDO: complexitatea cauzei, comportamentul autorităților și al

părților, buna- sau reaua-credință, eventualele întârzieri nejustificate, precum și miza litigiului pentru reclamant.

Din probele dosarului rezultă că executorul judecătoresc a întreprins numeroase acţiuni, în limitele competenței atribuite prin lege, corespunzător, se atestă un rol activ al executorului judecătoresc în derularea procedurii de executare.

Concomitent și reclamanții au manifestat diligența necesară, cerând întreprinderea tuturor măsurilor legale, însă, debitorul nu dispune de spații locative şi momentan este în imposibilitate de executare a documentului executoriu, iar statul avea obligația de a asigura un sistem eficient de executare silită.

În aceste condiții, Colegiul civil confirmă corectitudinea concluziei instanței inferioare privind constatarea încălcării dreptului lui Alexandru și Lilia Ureche la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 mai 2009, pentru perioada ianuarie 2017 2017 – noiembrie 2024.

Sarcina de a proba prejudiciul moral nu incumbă reclamantului, evaluarea făcându-se individual, în funcție de circumstanțele cauzei și argumentele ambelor părți. În cauza Ernestina Zullo vs. Italia (10 noiembrie 2004), CtEDO a subliniat că mărimea despăgubirii se raportează și la nivelul de trai din statul respectiv.

Astfel, deși instanța de fond a apreciat corect circumstanțele și a recunoscut prejudiciul moral conform legislației, suma de 50 000 de lei stabilită de prima instanță pentru fiecare reclamant este considerată excesivă și disproporționată în raport cu criteriile de evaluare și principiul echității.

În consecință, instanța de apel consideră necesar a reduce cuantumul prejudiciului moral până la suma de 30 000 de lei pentru fiecare reclamant/apelant, sumă apreciată ca rezonabilă, compensatorie și conformă practicii judiciare în cauze similare (ex. Mircea Rotari vs. Ministerul Justiției, dosar nr. 2ra-1696/23, Valentin Cristea vs. Ministerul Justiției, dosar nr. 2ra-1246/23), întrucât despăgubirea trebuie să aibă efect compensatoriu și să evite transformarea sa într-un beneficiu nejustificat.

Din cele ce preced, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel declarată de Alexandru Ureche și Lilia Ureche ca neîntemeiată și a admite cererea de apel declarată de Ministerul Justiţiei, a modifica hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 noiembrie 2024, cu micșorarea cuantumului prejudiciului moral în mărime de la 50 000 de lei până la 30 000 de lei, dispus spre încasare din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al R.Moldova, în beneficiul lui Ureche Alexandru și în beneficiul lui Ureche Lilia.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. b), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către Ureche Alexandru și Ureche Lilia.

Se admite cererea de apelul declarată de Ministerul Justiției al R.Moldova.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 08 noiembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ureche Lilia și Ureche Alexandru, împotriva Ministerului Justiției al R.Moldova, intervenienți accesorii Consiliul și Primăria municipiului ***** și executorul judecătoresc Gurgurov Rodica cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, precum și repararea prejudiciului moral, cu micșorarea cuantumului prejudiciului moral în mărime de la 50000 (cincizeci) mii lei până la 30000 (treizeci mii) lei, dispus spre încasare din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al R.Moldova, în beneficiul lui Ureche Alexandru și în beneficiul lui Ureche Lilia.

Decizia este definitivă și executorie din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Roman Pascari

Constantin Roșca